

Vrijdag 31 januari 2025, 20:00

Zorgmedewerkers zonder ervaring: sector controleert halsoverkop diploma's

Floor Ligtfoot
redacteur Nieuwsuur

Fleur Damen
redacteur-verslaggever
Nieuwsuur

Van ruim een derde van de duizend zorgdiploma's in het mbo die de afgelopen jaren via een versnelde route zijn behaald, is de kans groot dat ze frauduleus zijn verkregen. Dat melden de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en het Openbaar Ministerie (OM) aan *Nieuwsuur*. Mogelijk honderden zorgmedewerkers zijn zo zonder voldoende opleiding aan het werk gegaan.

De fraude komt van bureaus die op grote schaal kant-en-klare ervaringscertificaten verkopen, zegt de IGJ. Die certificaten kunnen vervolgens worden omgezet in reguliere zorgdiploma's.

Het vermoeden is dat er criminele organisaties achter de bureaus zitten. Het OM doet strafrechtelijk onderzoek naar één bureau en heeft andere bureaus in het vizier.

Gehandicapten lopen brandwonden op omdat ze in bad worden gestopt door iemand die niet weet hoe dat veilig moet.

— Wim Vernes

Die ervaringscertificaten, ook bekend als EVC-certificaten, bieden een snelweg naar een mbo-zorgdiploma of een officiële registratie als jeugdzorgmedewerker. Ze zijn bedoeld voor mensen die al relevante werkervaring hebben, maar nog geen papertje.

Die kunnen daardoor sneller aan het werk in bijvoorbeeld de zorg, waar grote

Cookies op de website van NOS.

NOS gebruikt Functionele en Analytische cookies voor website optimalisatie en statistieken. [meer uitleg](#)

Verdienmodel voor criminelen

De certificaten worden uitgegeven door commerciële bureaus. Die controleren kandidaten op hun ervaring, door bijvoorbeeld verslagen van stages of voortgangsgesprekken te beoordelen en de kandidaat aan het werk te zien.

Maar criminelen hebben de ervaringscertificaten ontdekt als verdienmodel, constateerden het OM en de IGJ [eind vorig jaar](#). Zij verkopen kant-en-klare certificaten zonder de ervaring van kandidaten daadwerkelijk te controleren. Bij één van die bureaus alleen al was sprake van tussen de 800 en 1200 vermoedelijk frauduleuze certificaten.

De fraude richt zich met name op certificaten in de zorgsector. Zodra dat certificaat is omgezet in een mbo-diploma of jeugdzorgregistratie is het voor werkgevers niet van een klassiek diploma te onderscheiden.

Brandwonden

De gevolgen zijn serieus, zegt Wim Vernes. Hij is hoofd opsporing en boetes van de IGJ, waar signalen binnenkomen over zorgmedewerkers die alledaagse handelingen niet goed uitvoeren. "Denk bijvoorbeeld aan gehandicapten die brandwonden oplopen omdat ze in bad worden gestopt door iemand die niet weet hoe dat veilig moet." Ook fouten met het bedienen van tilliften en het aanleggen van katheters komen voorbij, zegt Vernes.

Onderwijsminister Eppo Bruins (NSC) noemt het aandeel verdachte diploma's in het mbo "zeer schokkend". Hij roept mbo's op terughoudend te zijn met het verlenen van vrijstellingen op basis van certificaten.

We zien dat sommige groepen crimineel georganiseerd zijn en bewust mensen in de jeugdzorg neerzetten.

— Wim Vernes

Het ministerie vraagt de mbo's de al uitgegeven risicodiploma's onder de loep te nemen. Dit kan door onderliggende documenten op te vragen bij de afgestudeerde.

Maar dat is niet zonder risico. Meerdere mbo's die samenwerking met certificaatbureaus stopzetten, kregen al te maken met dreigementen. Dat bevestigen de Onderwijsinspectie en het ministerie van Onderwijs. Bruins noemt die dreigementen "onacceptabel en zeer zorgelijk".

Een woordvoerder van de MBO-raad zegt "er in samenwerking met opsporingsinstanties alles aan te doen om snel en effectief in te grijpen en de waarde van onze diploma's te beschermen".

Jeugdzorg

Hoofd opsporing Vernes vreest dat criminelen hun toegang tot bijvoorbeeld de jeugdzorg gebruiken om kwetsbare jongeren voor hun karretje te spannen. "We zien dat sommige groepen crimineel georganiseerd zijn en bewust mensen in de jeugdzorg neerzetten", zegt Vernes. Als voorbeeld noemt hij drugscriminelen. "Dat kun je bijna uittellen: dan heb je potentiële klanten, of mensen die voor jouw organisatie kunnen werken."

"We willen natuurlijk absoluut niet dat zoiets gebeurt", reageert brancheorganisatie Jeugdzorg Nederland. "Daarom hebben wij onmiddellijk

Ook het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ), waar jeugdzorgmedewerkers zich moeten inschrijven, heeft nieuwe registraties op basis van de certificaten tijdelijk stilgezet. Het register licht de 3500 bestaande registraties door. Leveren jeugdzorgmedewerkers onderliggende documenten niet, dan verliezen ze hun registratie.

Toezicht

Er bestaan al jaren zorgen over de kwaliteit en betrouwbaarheid van de ervaringscertificaten. Het toezicht daarop is niet in handen van een overheidsorganisatie, maar van twee commerciële bureaus en een kenniscentrum.

Dat centrum wordt bekostigd met bijdragen van de certificaatbureaus zelf en kan niet op eigen initiatief erkenning van bureaus intrekken bij verdenkingen van fraude. Daarvoor is het afhankelijk van informatie van het OM.

De Onderwijsinspectie en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd vinden het toezicht ontoereikend. In een reactie aan *Nieuwsuur* beaamt het ministerie van Onderwijs dat het huidige systeem niet werkt. Binnenkort presenteert het kabinet een plan om criminaliteit in de zorg terug te dringen.

Almelo doet aangifte

Ook de gemeente Almelo, sinds een aantal jaar actief op zoek naar zorgfraude, scherpste de procedures aan nadat het vroegtijdig gefraudeerde certificaten op het spoor kwam. Na het opvragen van onderliggende documenten bleken die bij zeven van de tien medewerkers nagenoeg hetzelfde te zijn. De gemeente deed aangifte.

Ministers: wees voorzichtig met certificaten in mbo zorg

Politie waarschuwt: criminelen zijn 'op grote schaal' actief in de zorg

 Nieuwsuur

 Binnenland

Deel artikel:

Cookies op de website van NOS.

NOS gebruikt Functionele en Analytische cookies voor website optimalisatie en statistieken. [meer uitleg](#)